

Koetoiminta ja käytäntö

Liite 20.10.2003 60. vuosikerta Numero 3 Sivü 3

Emolehmissä riittää tutkittavaa

Esko Poutiainen, professori emeritus

MTT:n emolehmäyksikkö on toiminut 15 vuotta. Tänä aikana Tohmajärvellä on selvitetty emolehmien hoitoa, ruokintaa ja tuotannon taloudellisuutta. Yksikköä uhkaava lakkauttaminen olisi valitettava takaisku naudanlihan tuotannon kehittämislle.

Naudanlihan tuotanto perustuu Suomessa lypsykarjaloudessa saataviin sonnivasikoihin ja uudistuksessa tarpeettomiin ja karsittuihin lehmävasikoihin. Liharotueläimiä alettiin tuoda maahan 1950-luvulla. Liharoturisteytykset alkoivat puolestaan 1960-luvulla, jolloin syntyi naudanlihan tuotantoon erikoistuneita tiloja. Emolehmiin perustuva, itse uudistuva, naudanlihan tuotanto käynnistyi vasta 1970-luvulla. Tällöin tuli tarpeelliseksi myös kotimainen tutkimustieto emolehmistä.

Pioneeritutkimukset Teiskossa

Emolehmiä ja niiden vasikoita tutkittiin vuosina 1974–1983 Kivirannan tilalla Teiskossa. Tilalla selvitettiin lypsy- ja liharoturisteytyslehmien käyttöä emolehminä, tuotannon voimaperäistämistä antamalla lisävasikoita imettäjäemoille, teurassonnien ja -hiehojen kasvatusta ja teuraslaatua sekä tuotannon taloudellisuutta kotoisiin rehuihin perustuvalla ruokinnalla. Tulokset osoittivat, että emolehmiin perustuvaa tuotantoa voidaan kehittää. Tämä edellytti kuitenkin tutkimuksen tehostamista. Samaan tulokseen päätyi myös maa- ja metsätalousministeriön rahoittama, tuotannon taloudellisuutta, selvittänyt kenttätutkimus.

Emolehmätutkimus käynnistyy MTT:ssa

Maa- ja metsätalousministeriön työryhmä esitti vuonna 1980, että MTT:n Karjalan tutkimusaseman toimintaa laajennetaan kasviviljelytutkimuksesta itse uudistuvan naudanlihan tuotannon tutkimukseen. Myös alueelliset ja maakunnalliset näkökohdat vaikuttivat vahvasti tähän päätökseen. Eläintuotannossa voitiin lisäksi hyödyntää turvetuotannosta vapautunutta suopohjaa. Niinpä Tohmajärven Valkeasuo hankittiin MTT:lle ja sinne sijoitettiin emolehmätuotannon tutkimusyksikkö. Siellä selvitettiin emolehmien eläinainesta eli roturisteytyksiä, hoitotekniikkaa, ruokintaa ja tuotannon taloudellisuutta.

Aluksi tutkimusyksikköön hankittiin maata ja muokattiin se viljelykuntoon, järjestettiin rehuntuotanto, kasvatettiin eläimet, rakennettiin niille tilat ja koulutettiin henkilöstö. Tämän monivaiheisen palapelin kokoaminen onnistui

erinomaisesti ja aikataulussa. Maan ainoa emolehmätutkimusta tekevä yksikkö vihittiin käyttöön 1988.

Emolehmäyksikkö täyttänyt tehtävänsä

Tohmajärven emolehmäyksikkö on 15 toimintavuoden aikana osoittautunut tarkoitukseensa hyvin sopivaksi koepaikaksi. Siellä on tuotettu käyttökelpoista ja käytäntöön soveltuvaa tietoa. Näistä tutkimustuloksista on myös kerrottu asiakkaille tuoreeltaan. Emolehmäyksikön koko henkilökunta on kehittänyt antaumuksella ja ennakkoluulottomasti erilaisia ratkaisuja käytäntöön sovellettaviksi. Mukana on ollut myös useita yhteistyötahoja, jotka ovat monipuolistaneet tutkimuksia ja parantaneet niiden hyödynnettävyyttä. Näin on saatu tietoa esimerkiksi eläinten terveydestä ja hyvinvoinnista, tuotannon ympäristövaikutuksista ja taloudesta sekä naudanlihan laadusta.

Emolehmien tutkimuksessa keskityttiin yksikön ensimmäisen vuosikymmenen ajan emolehmien roturisteytyksiin, ruokintatasoihin ja vaihtoehtoisiin karkearehuihin, sisäruokintakauden ruokintastrategioihin sekä kylmien tuotanto-olosuhteiden soveltuvuuteen emolehmätuotannossa. Viime vuosina tuotannon ympäristövaikutuksia ja taloutta on tutkittu yhä enemmän.

Emolehmätuotannon tutkimusta tarvitaan

Emolehmiin perustuvan naudanlihan tuotannon tutkimus ei ole valmis 15 vuoden jälkeen. Tutkimustarve riippuu tietenkin siitä, miten tärkeäksi tämä tuotantomuoto koetaan kotimaisen naudanlihan saannin turvaajana. Kuluttajat luottavat kotimaisen lihan tuotannon turvallisuuteen ja laatuun, mikä puoltaa sen jatkamista myös tulevaisuudessa. Lisäksi lypsylehmät vähenevät jatkuvasti eikä naudanlihan tuotantoon riitä enää vasikoita. Suomalaiset kuluttajat osaavat myös vaatia laadukasta naudanlihaa, jota tuottavat tätä tarkoitusta varten jalostetut rodut. Lihakarjalla lienee roolinsa maisemanhoidossa ja maaseutumaiseman elävöittäjänä. Tuotantotuen tarve on tosiasia, mutta sitä tarvitaan elintarviketuotannossa laajemminkin. Tohmajärven emolehmäyksikön lakkauttamispäätös olisi valitettava takaisku tuotantomuodon kehittämiseksi. Tärkeää on, että tutkimusta pyritään jatkamaan vaihtoehtoisilla järjestelmillä ja menetelmillä.

Lisätietoja: esko.poutiainen@luukku.com
puh. (017) 283 2885

Mikä on emolehmä?

- tuottavat lihantuotantoon kasvatettavia vasikoita
- poikii kerran vuodessa
- vasikka vieroitetaan mahdollisimman painavana, yleensä noin puolivuotiaana
- maito omalle vasikalle

- hyvä emo huolehtii vasikastaan, tuottaa paljon maitoa, poikii helposti, tiinehtyy nopeasti uudelleen, on helposti käsiteltävä ja rakenteeltaan hyvä
- ruokinta erilaista kuin lypsylehmillä, myös rehuarvoltaan heikot rehut sopivat
- sopii luomutuotantoon

Merja Manninen, MTT